

WOONREFERENDUM

'Burger eerder betrekken bij besluiten'

Welke lessen zijn er te trekken uit de lage opkomst bij het referendum over de Woonvisie van afgelopen woensdag? NRC vroeg het aan deskundigen.

Door **Caspar Naber**

ROTTERDAM. De kiesdrempel voor het raadgevend stadsreferendum over de Woonvisie 2030 mag dan niet zijn gehaald maar dat betekent niet dat het college van B en W de uitslag kan negeren. Integendeel, zeggen deskundigen. De bijna 84.000 uitgebrachte stemmen (71

procent tegen) illustreren volgens hoogleraar bestuurskunde Arwin van Buuren (EUR) dat er veel 'energie' in de samenleving zit. „Energie die het college in positieve zin kan gebruiken voor verbetering van de Woonvisie. Het zou haar sieren als ze het tegen-kamp uitnodigt alternatieven voor de collegeplannen te ontwikkelen. Dat had al gemoeten in het besluitvormingsproces over de Woonvisie. Het referendum zegt veel over hoe het beleid tot stand komt, laat zien dat de agenda van het stadhuis onvoldoende is gekoppeld aan wat er leeft onder de inwoners. Dat bleek ook al uit onze evaluatie van de gebiedscommissies.”

Bestuurskundige Koen van der

Krieken (Tilburg University) sluit zich aan bij die kritiek. „Een referendum draait niet louter om de stemming maar ook over het betrekken van burgers bij de besluitvorming, met elkaar in gesprek gaan over het onderwerp dat ter discussie staat. Die discussie was er nu op beperkte schaal. Het tegen-kamp voerde campagne maar het college hield zich redelijk op de vlakte en informeerde burgers nauwelijks over de Woonvisie als geheel. Terwijl het doel van een referendum is om zoveel mogelijk mensen naar de stembus te lokken. De kiesdrempel werkt daarbij averechts omdat het leidt tot strategisch stemgedrag. Voorstanders blijven bewust thuis. Dat vergroot de

kans op het niet halen van de kiesdrempel en een uitslag die het college niet onwelgevallig is. We moeten dus af van die kiesdrempel.”

Politicooloog Martin Rosema (Universiteit Twente) ziet nog meer nadelen. „Doordat de kiesdrempel voorstanders stimuleert thuis te blijven, krijg je een vertekend beeld van de voor- en tegenstanders. Zo'n drempel laten bepalen of je iets doet met het advies van de burgers is ook vreemd. Met een raadgevend referendum wil je juist dat advies. Die drempel is dus overbodig. Vragen om advies veronderstelt ook dat je de burgers uitlegt waar het over gaat, essentieel voor het welslagen van een referendum.”